

کوتاه از دیپلماسی

سفر امیر عبداللهیان به پاکو

● **ایسنا:** حسین امیرعبداللهیان، وزیر خارجه ایران، در جریان سفر به آذربایجان و در بدو ورود به پاکو در جمع خبرنگاران در تشریح اهداف این سفر گفت: «ما امروز دیدارهای بسیار خوب و سطح بالایی با مقامات آذربایجان خواهیم داشت».

او با بیان اینکه در این دیدارها درباره مسائل مختلف دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی رایزنی می‌کنیم، گفت: «روابط دو کشور ایران و آذربایجان رو به رشد و توسعه و تحکیم است. در این سفر ایده‌های متنوعی برای توسعه هرچه‌بیشتر همکاری‌های بین دو کشور به‌همراه دارم و در جریان دیدار با رئیس‌جمهور محترم آذربایجان این ایده‌ها را مطرح خواهیم کرد.»
این دیپلمات عالی‌رتبه کشورمان همچنین با بیان اینکه در سه ماه گذشته تماس‌های زیادی بین وزرای خارجه ایران و آذربایجان برقرار بوده است، ادامه داد: «وزیران امور خارجه دو کشور همچنین دیدارهایی در نیویورک و اسلام‌آباد با یکدیگر داشتند و روی چارچوب خیلی خوبی برای توسعه همه‌جانبه روابط توافق کردند.»
امیرعبداللهیان افزود: «امیدوارم در جریان سفر به آذربایجان این چارچوب در دیدار با رئیس‌جمهور محترم آذربایجان نهایی شود و پس از آن شاهد رفت‌وآمدهای هرچه‌بیشتر هیئت‌های هر دو کشور در زمینه‌های اقتصادی و بازرگانی و فرهنگی بین پایتخت‌های دو کشور و سایر مناطق خواهیم بود.»

وزیر خارجه عراق در تهران

● **ایسنا:** وزیر امور خارجه عراق، برای انجام سفری دوازده، به ایران سفر کرد.
فؤاد حسین در جریان سفر خود به تهران با تعدادی از مقامات عالی‌رتبه کشورمان از جمله حسین امیرعبداللهیان همتای ایرانی خود و سیدابراهیم رئیسی، رئیس دولت سیزدهم دیدار و رایزنی خواهد کرد.
دیدار وزیران امور خارجه دو کشور ایران و عراق امروز در تهران در محل وزارت امور خارجه برگزار می‌شود. پیش‌بینی می‌شود در این سفر مقامات دو کشور ایران و عراق درباره آخرین تحولات روابط دوجانبه، منطقه و عرصه بین‌المللی با یکدیگر رایزنی و گفت‌وگو کنند.
براساس برنامه‌ریزی انجام‌شده فؤاد حسین، عصر دیروز وارد تهران شد.

کمک ۲۰۷ میلیون دلاری بریتانیا به پناه‌جویان افغانستانی در ایران

● **ایسنا:** ژانسی پناهندگان سازمان ملل اعلام کرد دولت بریتانیا ۲۰۷ میلیون دلار برای کمک به افغانستانی‌هایی که برای فرار از وضعیت کشور خود، وارد خاک ایران می‌شوند، اختصاصی داده است.

آژانس پناهندگان سازمان ملل در بیانیه‌ای ضمن قدردانی از بریتانیا برای ارائه این کمک مالی تصریح کرد که این پول برای تأمین نیازهای اولیه پناه‌جویان افغان که به‌تازگی به ایران آمده‌اند، از جمله تهیه غذا، چادر، پتو و کالاهای اساسی دیگر هزینه می‌شود.
سفیر بریتانیا در تهران نیز گفت لندن از ارائه کمک به ایران برای رسیدگی به تعداد بی‌شمار افغان‌هایی که برای فرار از وضعیت کشور خود به ایران هجوم آورده‌اند، خرسند بوده و در کنار مردم افغانستان و همسایگان این کشور که این روزها با شرایط دشواری روبه‌رو هستند، ایستاده است.
طبق ارزیابی‌های سازمان ملل، از ابتدای سال جاری میلادی تاکنون بیش از ۳۰۰ هزار نفر از مردم افغانستان به ایران فرار کرده‌اند.

به موازات پیشرفت مذاکرات هسته‌ای و احتمال دستیابی به توافق، اسرائیل نیز به تکاپوی دیپلماتیک می‌افتد تا احتمال احیای برجام را به صفر برساند.

در جدیدترین اقدام، جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی آمریکا با نفتالی بنت، نخست‌وزیر اسرائیل دیدار کرده است.

رویتز نوشته که بنت درباره مذاکرات احیای توافق هسته‌ای در وین به سالیوان گفته است، «آنچه در وین اتفاق می‌افتد، عواقب بزرگی برای ثبات خاورمیانه و امنیت اسرائیل در سال‌های آتی خواهد داشت».

این ملاقات‌ها به دهفات در دوره‌های زمانی اخیر تکرار می‌شود. مقامات رژیم صهیونیستی در مدت اخیر تلاش کرده‌اند دولت جو بایدن را از پیش‌گرفتن دیپلماسی برای حل‌وفصل مسئله برنامه هسته‌ای ایران و تصمیم آن برای بازگشت به توافق هسته‌ای که دولت دونالد ترامپ در سال ۲۰۱۸ از آن خارج شد، منصرف کنند.
آنها سعی داشته‌اند آمریکا را ترغیب کند به آنچه «پلان B» می‌نامند، روی بیاورد که شامل اقداماتی قهری از جمله اعمال تحریم‌های اقتصادی و اقدام نظامی می‌شود.

شرق: روسیه همچنان در جایگاه بگیر اصلی

احیای برجام ایفای نقش می‌کند. دیروز نیز این وزیر خارجه روسیه بود که ادامه مذاکرات برجام در هفته آینده را اعلام کرد. به گزارش ایسنا، سرگنی لاوروف در گفت‌وگو با شبکه راشاتودی گفت مذاکرات ایران و ۴۰+ در وین برای احیای برجام تا پیش از پایان سال جاری میلادی از سر گرفته می‌شود. لاوروف درباره گفت‌وگوهای وین اظهار کرد: «مذاکره‌کنندگان درحال کار روی بسته‌ای از توافقات برای احیای برنامه جامع اقدام مشترک هستند و این فرصت خوب وجود دارد که این اتفاق محقق شود». او در ادامه تصریح کرد: «طرف‌ها برای تعطیلات کریسمس یک وقفه کوتاه ایجاد کرده‌اند؛ اما مذاکرات به‌زودی و پیش از پایان سال ۲۰۲۱ از سر گرفته خواهد شد». امروز ۲ دی، ۲۳ دسامبر است و شنبه ۱۱ دی، اول ژانویه ۲۰۲۲ میلادی خواهد بود. سرگنی لاوروف خاطرنشان کرد: «ما به همراه دوستان چینی و طرف‌های غربی از ایجاد هم‌زمانی و هماهنگی در این تلاش‌ها برای گام‌های دو طرف حمایت کرده‌ایم و این چیزی است که تاکنون در وین اتفاق افتاده است. اکنون به دلیل تعطیلات در یک وقفه به سر می‌بریم؛ اما پس از کریسمس مذاکرات ادامه پیدا خواهد کرد». کریسمس، یادمان میلاد حضرت مسیح، برخلاف تقویم غالب مسیحیان ایران، در تقویم غربی ۲۵ دسامبر یعنی شنبه چهارم دی

دیپلماسی

رایزنی‌های فشرده واشنگتن-تل آویو

نگرانی شدید اسرائیل از احیای برجام

باین‌حال، دولت آمریکا گفته است قصد دارد در مقطع کنونی، دیپلماسی را در پیش بگیرد و هدف آن بازگشت به پابندی دوجانبه با ایران به توافق هسته‌ای است. این پابندی دوجانبه شامل لغو تحریم‌های یک‌جانبه و غیرقانونی از جانب آمریکا و بازگشت به تعهدات هسته‌ای از سوی ایران است که توالی آن یکی از موضوعات مورد بحث در مذاکرات وین بوده است. رویتز در ادامه گزارش کرد سالیوان در این دیدار به بنت گفته است به این دلیل برای دیدار با او از سوی بایدن فرستاده شده است که «در این وضع حیاتی هر دو طرف بر سر طیف گسترده‌ای از مسائل امنیتی، مهم است که به اتفاق هم به یک استراتژی مشترک و چشم‌انداز مشترک برسیم».

علاوه بر این، اسحاق هرتزوک، رئیس رژیم صهیونیستی در صفحه توییترش نوشت که جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی کاخ سفید، سه‌شنبه با او در اورشلیم دیدار و گفت‌وگو کرده است. این نخستین دیدار جیک سالیوان با مقامات اسرائیلی در جریان سفر سه‌روزه‌اش به منطقه خاورمیانه بود. اسحاق هرتزوک در توییت نوشته است که در

مسکو باز هم خبر سان احیای برجام شد

ادامه گفت‌وگوهای وین، هفته آینده

خواهد بود.

لاوروف: فرصت خوبی برای بازگشت به برجام وجود دارد

او ادامه داد: «ایران تایید کرده است که اگر آمریکا تصمیم داشته باشد به تعهدات خود بازگردد و دست از تهدید از طریق تحریم‌هایی بردارد که خلاف برجام و قطع‌نامه ۲۲۳۱ است، تهران نیز آماده بازگشت به تعهداتش است. من فکر می‌کنم که اکنون فرصت خوبی وجود دارد تا این اتفاق روی دهد». دیپلمات ارشد روسیه

نقدی بر نگاهی دیگر به قیام میرزا کوچک‌خان

فربدون مجلسی

جنوب علیه نیروهای انگلیس تقویت و حمایت کند. درواقع کنورک آلمانی که پس از پایان جنگ جهانی نیز در کنار میرزا مانده بود، از بقایای نیروهای آلمانی و اتریشی آن دوران حمایت بود. می‌دانیم ایرانیان که از دخالت‌ها و حضور اهانت‌آمیز سالدات‌های (سربازان) روس در شمال و آرایش انگلیس در جنوب معذب بودند، همکاری با مأموران آلمانی را با دیده اغماض و توجیه می‌نگریستند و در جنگ جهانی دوم می‌به آلمان گرایش داشتند. به عبارت دیگر آغاز شورش میرزا علیه روس‌ها که پس از همکاری‌اش با نیروهای سپهدار در اخراج محمدعلی شاه مورد غضب نیروهای روس بود، حمایت و دلیل سیاسی فراتر از غیرتی‌شدن نمایشی بر اثر «دین‌دستگیری رضا آزا

۲- به‌درستی اشاره فرموده‌اند که دولت مرکزی به دلیل نقض بی‌طرفی خود «قلبا حرکت‌های مردمی را علیه اشغالگران می‌ستود؛ بنابراین در این دوره دولت ایران سعی می‌کرد با جنگلی‌ها کج‌دزومیز رفتار کند». البته این حمایت صرفا درباره میرزا کوچک‌خان درست است؛ اما در مقاومت جنوب مانند رئیسعلی دلواری که با حمایت واسموس مأمور و کنسول آلمان در بوشهر انجام می‌شد، ضمن اینکه از حمایت مردمی به دلیل مخالفت با انگلیس برخوردار بود، از رضایت دولت برخوردار نبود، زیر هدف واسموس خرابکاری در خطوط لوله نفت و از کار انداختن لایشگاه آبادان بود که دولت ایران در سoud آن مشارکت داشت. و به‌درستی اشاره فرموده‌اند که میرزا کوچک‌خان در آن زمان با نماینده دولت مرکزی و رئیس‌الوزرا ارتباط و مکاتبه داشت.

۳- درواقع با شکست روسیه در جنگ جهانی اول که حضور قزاق‌های تزاری روس را بلاموضوع کرده بود، مأموریت خودخوانده میرزا کوچک‌خان که

مورد رضایت دولت مرکزی هم بود، به پایان می‌رسد؛ اکنون قزاق‌های تزاری خواهان بازگشت به روسیه و حضور در جنگ داخلی به سود روس‌های سفید بودند و دولت ضد کمونیست انگلیس نیز واحدی را برای حمایت از آنان اعزام کرده بود. آنان خواهان عبور از گیلان و رفتن به روسیه بودند. دخالت سیاسی میرزا از این پس دیگر ربطی به حمایت از دولت مرکزی و مقاومت در برابر نیروهای بیگانه نداشت؛ درواقع رفتن به استقبال نیروهای اعزامی از شوروی در انزلی بود و تشکیل دولت جمهوری شوروی گیلان در ائتلاف با کمونیست‌ها بود؛ اینکه بعدا به دلیل زیاده‌خواهی کمونیست‌ها «بر خلاف توافق خود با میرزا کوچک احتلاف افتاد و ذکر اینکه آنها «در اقدامی

دیدار با سالیوان نگرانی خود را به «پیشرفت ایران به سمت (دستیابی به) تسلیحات اتمی هم‌زمان با مذاکرات هسته‌ای» وین بیان کرده است.

رئیس رژیم صهیونیستی تصریح کرد، در این دیدار بر «لزوم جلوگیری از دستیابی ایران به تسلیحات اتمی به هر قیمتی تاکید کردم».

زمان ازسرگیری دوباره مذاکرات هسته‌ای نیز مقامات اسرائیل به ابراز نگرانی در این مورد پرداختند. بنت در جلسه کابینه گفته بود «اسرائیل به‌شدت نسبت به آمادگی (آمریکا) برای رفع تحریم‌های ایران و اجازه سرزیرشدن میلیون‌ها دلار به این کشور در ازای محدودیت‌های هسته‌ای ناچیز نگران و ناخرسند است. این پیام را به هر طریقی به طرف‌های آمریکایی و دیگر کشورهای مذاکره‌کننده با ایران اعلام می‌کند».

وی افزود: وزیر امور خارجه (رژیم صهیونیستی) نیز در دیدار با همتایشان در پاریس و لندن این پیام را منتقل خواهد کرد.

اواسط مهرماه نیز وزیر خارجه این رژیم برای رایزنی با مقامات آمریکا به واشنگتن سفر کرد و با جیک سالیوان مشاور امنیت ملی دولت بایدن و نانسی پلوسی نیز دیدار و گفت‌وگو کرد.

ادامه گفت‌وگوهای وین، هفته آینده

همچنان فعالانه در توییتر به تبیین مواضع کشورش و حمایت از توافق هسته‌ای می‌پردازد. میخائیل اولیانوف در تازه‌ترین موضع‌گیری خود نیز بار دیگر تصمیم دولت دونالد ترامپ به خروج از توافق هسته‌ای را سرزنش کرد.

مداکرات احیای برجام نقش‌آفرینی می‌کند، همچنان فعالانه در توییتر به تبیین مواضع کشورش و حمایت از توافق هسته‌ای می‌پردازد. میخائیل اولیانوف در تازه‌ترین موضع‌گیری خود نیز بار دیگر تصمیم دولت دونالد ترامپ به خروج از توافق هسته‌ای را سرزنش کرد. نمایین این موضع‌گیری را در واکنش به اظهارات خبرنگاری در توییتر انجام داد که با بازنشر انتقاد وزیر خارجه آمریکا از تصمیم دولت ترامپ برای خروج از برجام، گفته بود دولت جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا، تصمیم‌گیری‌اش را به نتایج اقدام دولت دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور پیشین آمریکا، کره زده است.

اولیانوف در توییتر نوشت: «تصمیم خروج از برجام مثل شلیک به یکی از پاهای آمریکا بود، مهم نیست پای چپ بوده باشد یا پای راست».

آنتونی بلینکن، وزیر خارجه ایالات متحده، در اظهاراتی که تندترین انتقاد دولت بایدن به تصمیم دولت ترامپ درباره برجام توصیف شده است، گفته بود این تصمیم «از بدترین تصمیمات اتخاذشده در سیاست خارجی آمریکا در یک دهه اخیر» بوده است که برخلاف وعده‌های دولت قبلی نه باعث توافقی قوی‌تر شد و نه فعالیت‌های هسته‌ای یا منطقه‌ای ایران را محدود کرد.

فریدون مجلسی

موزیانه به تبلیغ تفکر کمونیستی (مرام اشتراکی) در گیلان پرداختند»، از مسئولیت عملکرد میرزا نمی‌کاهد!
۴- مرقوم فرموده‌اند: «در فاز اول که انگلستان به طرفداری از حکومت تزاری یا بلشویک‌ها در تقابل بود، کار برای میرزا راحت‌تر بود». البته این درست است؛ زیرا میرزا با اشغالگران تزاری اجنبی می‌جنید؛ اما اینکه افزوده‌اند «اما در فاز دوم، یعنی وقتی انگلیس‌ها با حکومت کمونیستی در شوروی سازش کردند، کار برای میرزا و نهضت جنگل سخت‌تر شد» یعنی چه؟ یعنی میرزا مظلوم و انگلیس مسئول بود؟ میرزا خودش با شوروی در تماس بود و به هم‌دستی با آنان رئیس‌جمهور دولت شوروی گیلان شده است؛ و جلوی عبور نیروهای انگلیسی و قزاق‌های تزاری برای جنگ با قوای شوروی را هم گرفته است؛ البته نهایتا نیروی‌های سفید در جنگ‌های داخلی شکست خوردند و نیروهای کمکی انگلیس هم با فرماندهی ژنرال آپرونساید از طریق گیلان مشغول عقب‌نشینی بودند که در منجیل به نیروهای رضاخان مینریج برخورد کردند که شکستی به افراد میرزا وارد شد.

۵- شوروی که درصدد تمشیت امور داخلی بود، در زمستان ۱۲۹۹ با دولت ایران وارد مذاکره شد و قرارداد مودت ایران و روسیه پس از کودتای سیدضیا در بهار ۱۳۰۰ به امضا رسید و البته دست میرزا کوچک‌خان از باری شوروی کوتاه شد و دولت مرکزی در زمان وزارت جنگ سردار سپه قوای از هم پاشیده میرزا کوچک‌خان را متلاشی کرد که منجر به فرار و درگذشت میرزا شد.

۶- مرقوم فرموده‌اند «میرزا تنها ماند چون از عمق خیانت و خیانت کمونیست‌ها بی‌خبر بود». میرزا اصلا چرا در مقابل دولت مرکزی با نیروی بیگانه ائتلاف کرد و دولت تشکیل داد؟

۷- نوشته‌اند: «میرزا تنها ماند چون تعامل و حسن رفتار مستوفی، او را به همراهی دولت مرکزی امیدوار کرده بود». استاد عزیز، در زمان مستوفی‌میرزا نقش نیروهای چریک ملی و مقاومت در برابر اشغالگران تزاری را داشت و مورد عنایت و تحمّل دولت مرکزی بود. دلیل آن «آقا»بودن مستوفی و سرکوب بعدی هم ناشی از «بی‌رحمی و جاه‌طلبی تیمورتاش» و «رضا قلندر» نبود؛ بلکه ناشی از انجام وظیفه دولت مرکزی بود که خودرسی و تجزیه را تحمل نمی‌کرد؛ البته رضا قلندر هم نامی است که پس از تبعید رضاشاه از سوی مذهبیین و حزب توده و ملیون، هریک به دلایل خود، بر او نهاده شد. ۸- اما نتیجه‌گیری نهایی واقع‌بینانه است که «اینها برای رهبری یک نهضت در دنیای پرآشوب آن زمان کافی نبود. آموختن مقدمات صرف و نحو، برای طراحی استراتژی‌های منسجم و کارآمد به‌عنوان رهبر یک نهضت در عصر پیچیده و پرآشوب قرن بیستم کافی نبود. تا چه رسد به اینکه بخواد با همدستی گروهی نامتجانس و اغلب عامی در رقابت با رجال کارآزموده آن روزگار رئیس‌جمهور شود. محبوبیت و نوع مبارزه میرزا کوچک‌خان را می‌توان با زباناتی مکزیک‌ی مقایسه کرد، با این تفاوت که زاپاتا در مقابل دولت مرکزی در راه منافع کشاورزان محدوده خودش ایستاده بود و میرزا کوچک‌خان در مقابل اشغالگران تزاری با حمایت محلی و مرکزی و خارجی مقاومتی چریکی کرد و سپس در تلافی توجیه‌ناپذیر در مقابل دولت ایستاد و شکست خورد؛ البته از محبوبت بومی برخوردار ماند!

ادامه از صفحه اول

دادخواهی مناطق جنوبی و حاشیه‌ها از نظام ساخت‌وساز

کشوری که به‌لحاظ قرارگیری در برابر انواع مخاطرات طبیعی (مانند زلزله و سیل) و انسانی (تهدیدات نظامی) شرایط ویژه‌ای دارد، تجربیات شخصی نگارنده که به سبب نحوه اشتغال و بازدید از ساختمان‌های متعددی درون و خارج شهرها حاصل شده، چنین است که نحوه تدوین و روند اجرای قوانین و مقررات برای تمام کشور متناسب و یکسان نبوده و نیست. اگرچه در میان ساختمان‌های شمالی تهران بناهای شگفت‌انگیز به‌لحاظ معماری و مهندسی دیده می‌شود اما اغلب ساختمان‌های جنوبی شهر و اکثر ساختمان‌هایی که در شهرها و روستاهای اطراف تهران ساخته شده و می‌شوند، فاقد الزامات فنی و اجرایی که به تولید ساختمان‌های استاندارد منجر شود، هستند.

ساختمان‌هایی استاندارد که علاوه بر تأمین ایمنی و آسایش ساکنان در شرایط معمول طبیعی، دربرابر نیروها و بحران‌های پیش‌بینی‌شده در آیین‌نامه‌ها نیز مقاوم باشند، درباره نحوه تدوین مقررات چنین به نظر می‌رسد که آیین‌نامه‌ها به‌روز می‌شوند تا با پیشرفت مباحث علمی و فنی آنها، بر مقاومت ساختمان‌های بلندمرتبه و بزرگ افزوده شود. افزایش مقاومتی که علاوه بر نیاز به اطلاع و آگاهی از آنها برای مدیران و مهندسان، با افزایش هزینه‌های ساخت همراه

است. ساختمان‌ها و ابنیه مناطق برخوردار شهری به‌لحاظ فنی پیچیده‌تر و به‌لحاظ معماری کاراتر و زیباتر می‌شوند تا «رقاه» بیشتری برای زندگی ساکنان و بهره‌برداران از آنها به ارمغان بیاورند. اما در آن‌سو، مردمی که از توان مالی زیادی برخوردار نیستند و در مناطق جنوبی شهر با مختصات خاص محلات آن مناطق زندگی می‌کنند، کمتر از عطاها و امتیازات «معماری و مهندسی» نصب می‌برند، زیرا چه طرح و اجرای بناها با ویژگی‌های معماری و مهندسی هزینه‌بر و گران است و در ساختمان‌های کوچک و ساده مردم محلات جنوبی و حاشیه‌ها به‌کار نمی‌آید؛ آیین‌نامه‌هایی که مباحث فنی و مهندسی طرح و اجرای ساختمان‌های کوچک با مصالح بنایی ارزان‌قیمت را اشاعه می‌دهند یا اصلا وجود ندارند یا از مطالعات و تحقیقات و به‌تبع آن نوآوری و رزآوری در جهت توانان مقاوم‌سازی و ارزان‌سازی نصب نمی‌برند، چه خود «مطالعات و تحقیقات» مانند «معماری و مهندسی» امری لاکچری محسوب می‌شود و به کار قشر خاصی از مردم می‌آید؛ معماری و مهندسی ارتباط تنگاتنگی با شرایط اقتصادی دارد. ضوابط فنی و نظامات اداری در مناطق جنوبی و حاشیه‌ای همان است که در همه کشور جاری است و در مناطق برخوردار حاکم است. مهندسانی که با همان شرایط و نظاماتی که در مناطق برخوردار حاکم است، در مناطق جنوبی و حاشیه‌ای طراحی و نظارت ساختمان‌ها را می‌پذیرند، با چالش‌های بسیاری در زمینه رعایت ضوابط و مقررات توسط مالکان و مجریان ساختمان‌ها مواجه‌اند، زیرا معماری و مهندسی ما در کشور، مهندسی و معماری «رقاه» است و مهندسی و معماری «ضرورت» در آن جایگاهی ندارد. نحوه انجام تحقیقات و پژوهش‌های کاربردی، تدوین مقررات، نحوه تنظیم امور اداری، نحوه عمل مدیران و ارائه‌دهندگان خدمات (توجه شود که امکان ارائه خدمات حرفه معماری و مهندسی به سبب تحصیلات عالیه نیز خود پدیده‌ای لاکچری است) به نحوی نبوده است که مردم کم‌برخوردار از دستاوردهای علمی و فنی نفع برده و از سرنیانه و ساختمان‌های استاندارد بهره‌مند شوند. نوسازی بافت‌های فرسوده در شهرهای مختلف تا چه میزان ساکنان آن محلات را از شاخصه‌های فرسودگی نجات داده است؟ افزایش دو، سه برابری ظرفیت معابر و دسترسی‌ها، ضمن افزایش دو، سه برابری ظرفیت سکونت، به صرف تعویض ساختمان‌های یکی، دو طبقه مصالح سنتی با ساختمان‌هایی مرتفع‌تر که برآورد الزامات فنی آنها اطمینان و وجود ندارد، تنها شکل و صورت فرسودگی را تغییر داده است. ساختمان‌های مسکن مهر چه به‌رای از «معماری و مهندسی» دارند؟ «معماری و مهندسی» در ساختمان‌های اطراف تهران که روی زمین‌های سست و کم‌کشورزی بنا شده‌اند، چه نموده‌اند؟ «معماری و مهندسی» با ساخت‌وسازهای جنوب شرق استان تهران و مخاطرات نوظهور فرونشست، چه برخوردی می‌کند؟ اینها پرسش‌هایی است که از مشاهده ساخت‌وسازهای استان تهران با مشخصه نزدیکی به مرکزیت سیاسی و اقتصادی کشور پدید آمده است. وضعیت ساختمان‌ها در شهرها و نواحی دورافتاده کشور به‌مراتب نامناسب‌تر است. طبق قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، «وزارت راه و شهرسازی» مسئول تدوین مقررات ملی ساختمان و نظارت‌عالیه بر اجرای این مقررات و «شهرداری‌ها و دهیاری‌ها» مسئول کنترل و نظارت بر اجرای ساختمان‌ها هستند. همچنین ذیل ماده ۳۳ قانون مذکور آمده است «سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان استان می‌توانند متناسب با شرایط ویژه هر استان پیشنهاد تغییرات خاصی را در مقررات ملی ساختمان قابل اجرا در آن استان بدهند. این پیشنهاد باید با تصویب وزارت راه و شهرسازی قابل اجرا خواهد بود». این ظرفیت‌های قانونی طی سه دهه اخیر چگونه موجب تقویت و توسعه معماری و شهرسازی شده است؟

❖ **کارشناس ارشد مدیریت ساخت**